

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/polskie-podziemie-niepodleglos/lownik-i-biogramy-post/155323,Rzepecki-Jan-Prezes-18991983.html>

05.05.2024, 04:29

Rzepecki Jan „Prezes” (1899-1983)

Płk Jan Rzepecki „Prezes” (1899-1983), ur. 29 IX 1899 r., Warszawa. Pochodził z rodziny inteligenckiej. W 1912 r. wstąpił do Związku Strzeleckiego. W latach 1914–1917 był żołnierzem Legionów Polskich. Za wykazane męstwo w walkach na froncie rosyjskim został odznaczony Krzyżem Virtuti Militari V kl. Po kryzysie przysięgowym został wcielony do Polskiej Siły Zbrojnej podporządkowanej armii Cesarstwa Niemieckiego. W listopadzie 1918 r. wstąpił w szeregi WP. Do 1939 r. służył jako oficer zawodowy. Zajmował wiele stanowisk, m.in. był wykładowcą taktyki w Wyższej Szkole Wojennej. W wojnie 1939 r. walczył jako szef III Oddziału Sztabu Armii „Kraków”. W konspiracji zaczął działać już w październiku 1939 r. Był szefem sztabu Okręgu Warszawa–miasto SZP, a następnie ZWZ. Od listopada 1940 r. do wybuchu powstania warszawskiego kierował Biurem Informacji i Propagandy KG ZWZ–AK i był redaktorem miesięcznika „Insurekcja”. Brał udział w powstaniu, a po jego upadku dostał się do niewoli niemieckiej. Powrócił z niej w lutym 1945 r. i nawiązał kontakt z dowództwem rozwiązanej AK. Od marca 1945 r. pełnił funkcję zastępcy komendanta głównego organizacji „NIE”, a po aresztowaniu gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka” objął jej dowództwo. Po rozwiązaniu „NIE” w maju 1945 r. powołał do życia DSZ i dowodził nią do 6 sierpnia 1945 r. Dążył do ograniczenia walki zbrojnej i ponoszonych strat. 2 IX 1945 r. stanął na czele Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. 5 XI 1945 r. został aresztowany przez UB. 3 II 1947 r. WSR w Warszawie skazał go na osiem lat więzienia. Dwa dni później, decyzją Bolesława Bieruta, karę darowano w całości. W marcu 1947 r. podjął pracę w charakterze wicedyrektora Wojskowego Instytutu Naukowo-Wychowawczego, a następnie Wydziału Studiów Akademii Sztabu Generalnego. Ponownie aresztowano go 16 I 1949 r. i bez wyroku więziono do 24 XII 1954 r. Po zwolnieniu został zrehabilitowany. Był pracownikiem naukowym Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk. Uzyskał stopień doktora. Zmarł 28 IV 1983 r. w Warszawie. Pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie. 11 XI 1995 r. odznaczony pośmiertnie przez prezydenta RP Lecha Wałęsę Orderem Orła Białego.

Opcje strony